

Vaikuta tehokkaasti

G-Fest 25.9.2022

- Minna Halve, sosiaaliturvan ja terveydenhuollon asiantuntija
- Niina Puronurmi, toiminnanjohtaja, Keliakialiitto

Eduskuntavaalit

ja

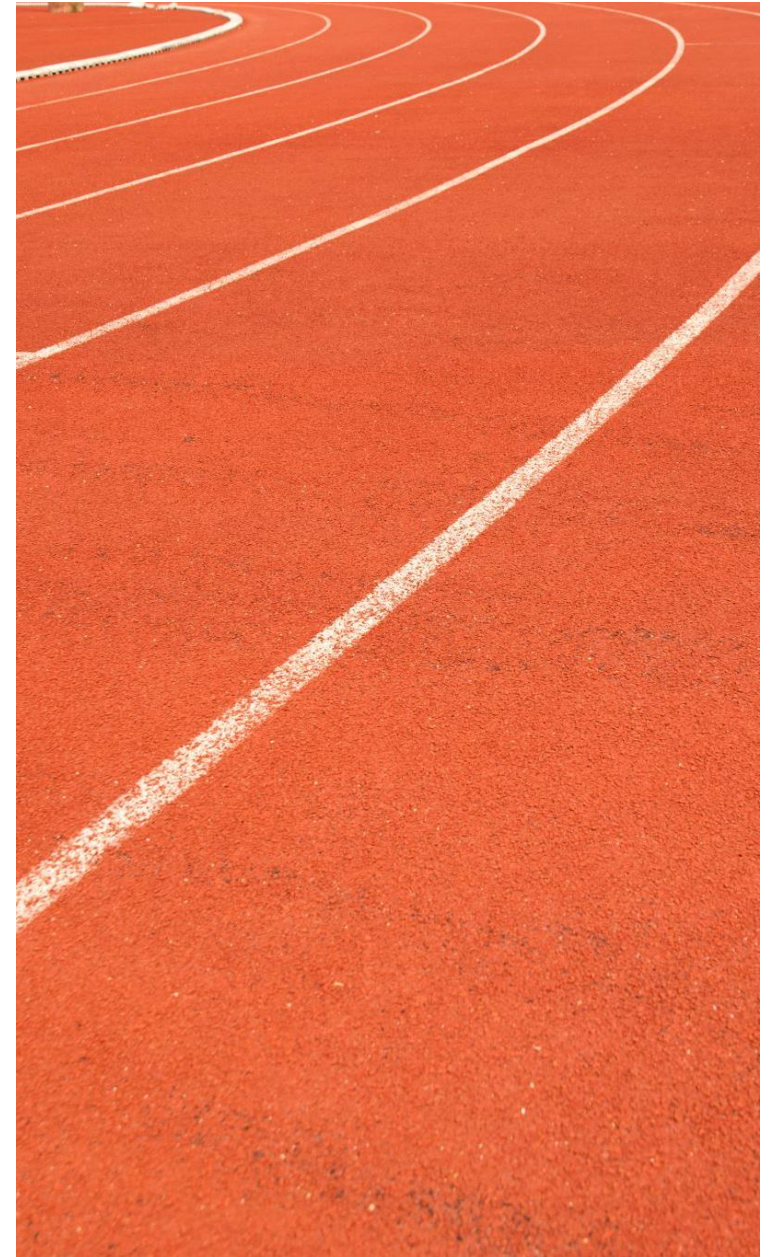
Hyvinvointialueet

Tärkeät ajankohdat

Hyvinvointialueet
- aloittaa 1.1.2023

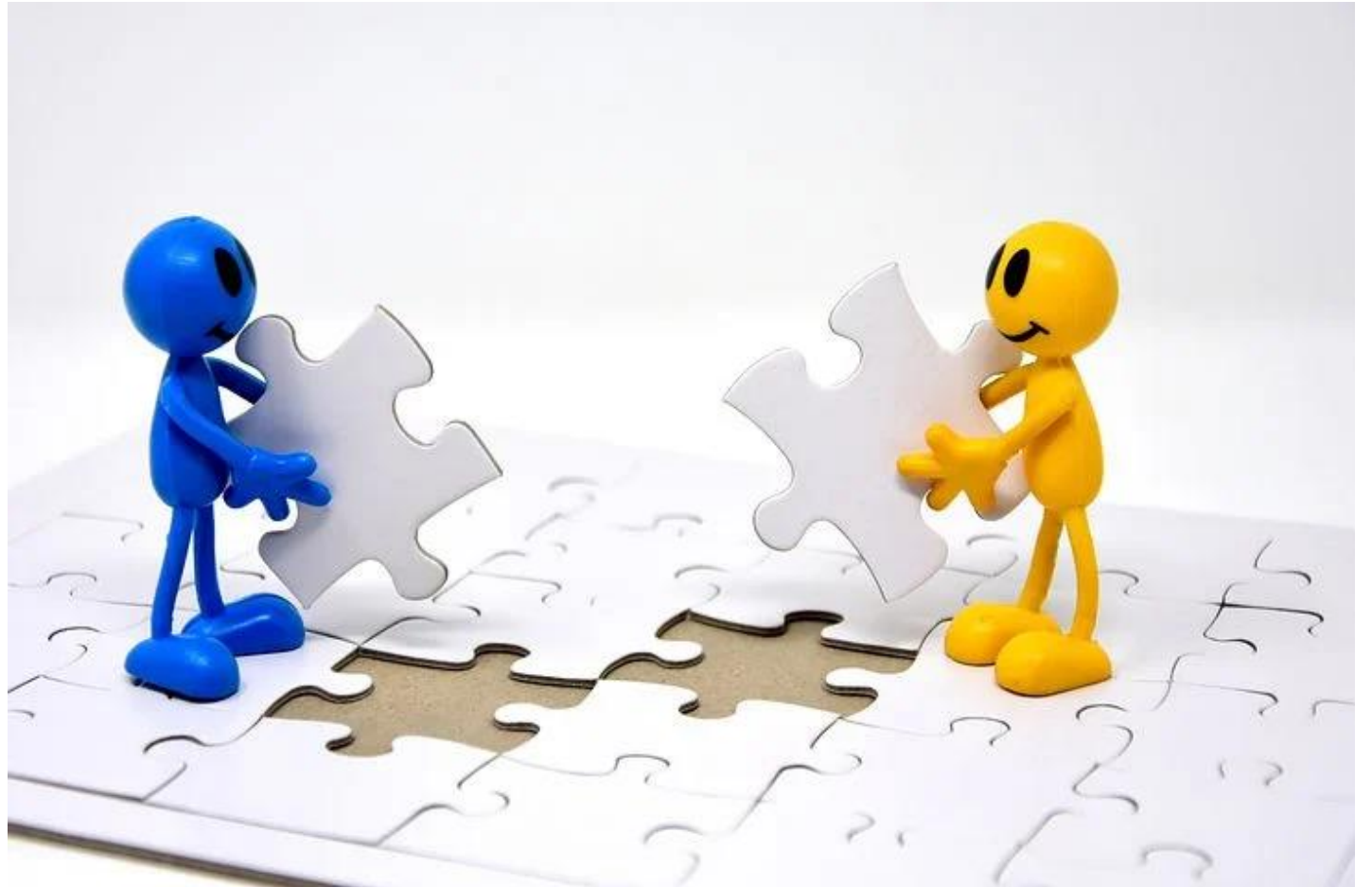
Eduskuntavaalit
- 2.4.2023

Sama tavoite

**Paikallisella
tasolla**

**Valtakunnallisella
tasolla**

Yhteistyössä on voimaa

- Aja yhteistä asiaamme
- Yhdessä näymme ja kuulumme vahvemmin
- Vie viestiä eteenpäin, älä jätä tilaisuutta käyttämättä!

Onko
yhdistyksellänne
vaikuttamissuun-
nitelma?

Vaikuttamissuunnitelma

Antaa hyvän pohjan vaikuttamiselle

Kirjaa suunnitelmaan:

- tavoitteet ja aikataulut selkeästi
 - lyhyen ja pitkän ajan tavoitteet
- Miten vaikuttaminen toteutetaan
- Kehen tai mihin kohdistamme vaikuttamistoimenpiteet
- Pelisäännöt ja vastuunjako
- Kirjatkaa myös tehdyt toimenpiteet
 - lausunnot, mielipidekirjoitukset, neuvottelut, tapahtumat ym.

Miten saada viestiä kuuluviin

Kuuluuko
keliakikön ääni
vaalikentällä?

- Mitä useampi asian nostaa esiin, sitä näkyvämpiä olemme
- Voit tulostaa vaalitavoitepaperin Keliakialiiton verkkosivuilta keliakialiitto.fi
- Keskustele vaalikojuilla ja tapahtumissa kansanedustajaehdokkaiden kanssa. Hän voi olla tuleva päättäjä
- Kysy hänen sekä edustamansa puolueen kantaa korvauksen palauttamiseen ja järjestöjen toimintaedellytysten tukemiseen.

KELIAKIAKORVAUS ON VÄLTTÄMÄTÖN

Hoitamaton keliakia aiheuttaa kustannuksia

Hoitamaton keliakia altistaa vakaville ja kalliille lisäsairauksille

ESIMERKKEJÄ LISÄSAIRAUKSIEN KULUISTA

Suolistosydän hoitajakäsi

72 000 €

Lapsettomuuksien hoito

32 000 €

Lonkkaurutuman hoito

30 000 €

Hoitamattomilla keliakikoilla on jopa

30 %

muuta väestöä enemmän masennusta, uupumusta ja muita psyyttisiä oireita

Keliakia on elinikäinen sairaus

Keliakian ainoa hoito on lääkärin määräämä gluteenin erityisruokavalio

Hoito aiheuttaa sairastuneelle jatkuvia kustannuksia

yli 700 €/v

Esimerkiksi gluteenittomat jauhot ovat noin 4 kertaa kalliimpia kuin tavilliset jauhot

Keliakia on autoimmuunisairaus, jota sairastaa Suomessa

2 % väestöstä

Keliakia korvaus on välttämätön sairauden hoitamiseksi

Keliakia korvaus tuo säästöä

Keliakia korvaus **38 €/kk** mahdollistaa sairauden oikean hoidon

→ Estää kalliita lisäsairauksia, kuten lonkkaurutuksia, masennusta, suolistosydämiä ja osteoporoosia

→ Välttää keliakiaa sairastavien työ- ja toimintakykyä

→ Lisää yhdenvertaisuutta autoimmuunisairauksien kesken

Hoidon onnistuminen ei saa olla kiinni taloudellisesta tilanteesta

EUROOPASSA RAHALLISTA TUKEA KELIAKIAN HOITOON MYÖNTÄVÄT ESIMERKKEJÄ:

Norja **105 €/kk**
Kreikka **100 €/kk**
Lusenburg **46 €/kk**
Belgia **38 €/kk**

Suomi 0 €/kk

Ölle 11-vuotiaat saavat maksua 71,25 €/kk

SOTE-JÄRJESTÖJEN RAHOITUS ON TURVATTAVA

- Sosiaali- ja terveysjärjestöt tarjoavat kansalaisille palveluita, jotka julkisen sektorin resurssit eivät riitä
- Ilman järjestöjä julkiset sote-palvelut kuormittaisivat entisestään
- Sote-järjestöissä on **1,3 miljoonaa** jäsentä, **500 000** vapaaehtoista toimijaa, **280 000** kirkastajaa ja **50 000** ammattilaista
- Sote-järjestöissä toimivien vapaaehtoisten työpanoksen on arvioitu vastavan jopa **21 000** henkilötyövuotta

Eduskuntavaali- tavoitteet 2023

TAUSTATIETOA KELIAKIESTA PÄÄTTÄJILLE

KELIAKIA ON ELINIKÄINEN SAIRAU

Keliakia on autoimmuunisairaus. Keliakiasa perimältään altilla henkilöillä vehnän, ruisin ja ohran sisältämä gluteeni vaurioittaa ohutsuolen suolistokkaa. Keliakiaa ei voi ennaltaehkäistä eikä se ole itäsihuetettu sairaus.

Keliakia on sairausena aivottautunut, sillä se on aivotautimuunnissa sairaus, jossa on selviä sairauden aikaansaava tekijä. Sairaus saadaan lähes kaikilla potilailla hallintaan pöytämalta gluteeni ruokavaliosta.

KELIAKIAN AINOA HOITO ON GLUTEENITON ERITYISRUOKAVALIO

Keliakian ainoa hoito on lääkin määräämä elinikäinen gluteeniton erityisruokavalio.

On olemassa myös muita sairauksia, joissa ruokavalio on osana hyvän hoidon periaatetta. Tällaisia sairauksia ovat esimerkiksi aivottautunut diabetes, sydän- ja verisuonisairaudet. Näissä sairauksissa ruokavaliota on tottajarten hoitomuoto lääkehoidon lisäksi, mutta keliakiasa gluteeniton erityisruokavalio on sairauden ainoa hoito. Gluteenittoman ruokavaliota lisäksi keliakikkeen tulee yhtä lailla huolehtia monipuolisesta ja terveyttä edistävästä ruokavaliosta. Myös keliakiasa sairastavilla tulee olla oikein noudattaa yleisiä ravitsemussuositusta.

KELIAKIA JA ALLERGIA OVAT ERI ASIOITA

Keliakia ja ruoka-allergia eroavat toisistaan monin tavoin. Valtansa ruoka-allergiasta on lievä ja oireet väistyvät melko nopeasti, kun allergiaa aiheuttava ainesosa poistetaan ruokavaliosta eikä allergia aiheuta pitkäkestosta vahinkoa. Allergian oireita voidaan myös lievittää lääkkeillä.

Allergiassa täydellistä allergioivan ruoka-aineen välttämistä tarvitaan vain, jos reaktio on ollut hengenvaarallinen. Muutoin suositellaan allergioivan ruoka-aineen käyttöä oireiden salimissa rajoissa. Valtansa allergiasta esiintyy lapsilla ja ne väistyvät tai lieventyvät lapsen kasvaessa. Ruoka-allergiasta on myös laittavilla siedätyshoitaja.

Toisin kuin allergiassa keliakiasa ohutsuolen limakalvo vaurioituu jo hyvin pienestä määrästä gluteenia, minkä vuoksi gluteenittoman ruokavaliota on oltava tiukka. Limakalvovaurio korjautuu tarkalleen ruokavaliolla hitaasti, keskimäärin noin 1-2 vuoden kuluessa. Usein toistuvat pienetkin altistukset gluteenille voivat estää suolistukan korjaantumisen. Gluteeni on keliakikolle aina yhtä haitallista, riippumatta siitä, kaako hän sitä oireita tai ei. Keliakiasa gluteenin aiheuttama reaktio ei lieveny tai poistu ajan myötä.

KELIAKIAN HOITO ON SAIRASTAVALLE KALLISTA

Keliakian ruokavaliokoito on sairastavalle kallista ja rajoittavaa. Oikein toteutettuna se on kuitenkin kustannus- tehokasta ja ehkäisee hoitamattomaan keliakiasa liittyviä lisätautuksia.

Keliakialiton vuonna 2022 teettämän hintatutkimuksen (Foodvest Oy) mukaan gluteeniton erityisruokavaliota aiheuttaa jatkuva ylimääräisiä kustannuksia yli 700 euroa vuodessa. Monen taloudelle tämä on huomattavan suuri kustannus.

KELIAKIAN ON OLTAVA YHDEKVERTÄINEN MUIHIN SAIRAUKSIIN NÄHDEN

Keliakia on Suomessa ainoa autoimmuunisairaus, johon ei ole tällä hetkellä saatavissa yhteiskunnalta merkittäviä tukia. Keliakia tulisi rinnastaa muihin autoimmuunisairauksiin ja niiden hoitoon myönnettävien yhteiskunnan tukimuotoihin.

Oikein hoidettuna keliakiaa pyy oireettomana ja hoito ehkäisee lisätautien syntyä. Hoitamattomana tai huonosti hoidettuna keliakia aiheuttaa useita lisätautuksia. Ne ovat yhteiskunnalle kallista ja yksilölle raskaita.

KELIAKIAKORVAUS HALLITUSOHJELMAN

Keliakiasa sairastaville tulee maksaa keliakiakorvausta sairauden hoitojen turvaamiseksi. Korvauksen määrää määrittävässä tulee perusteena käyttää kliinisten ravintovalmistajien korvausjärjestelmää (Kela). Keliakialittoa esittää, että korvaukseksi määritetään 65 prosenttia hoitojen aiheuttamasta kustannuksista eli 38 euroa. Valtion budjetissa tämä tarkoittaa noin 20 miljoonaa euroa.

Hyvinvointialueiden toiminta alkaa 1.1.2023

- Vastuu sote-palveluiden järjestämisestä siirtyy kunnilta hyvinvointialueille 1.1.2023.
- Hyvinvointialueet ovat itsehallinnollisia – lainsäädäntö antaa raamit, mutta päätökset tehdään alueilla.
- Hyvinvointialueilla on tunnistettava sote-järjestöt ja niiden hyvinvointia sekä terveyttä edistävä työ.
- Varmistetaan järjestöjen toimintaedellytykset. Hyvinvointialueiden ja kuntien on sovittava yhdessä toimintatavoista: tilojen luovuttamisesta järjestöjen käyttöön, järjestöavustuksista sekä kuntien ja hyvinvointialueiden vastuista.

- Hyvinvointialueita tulee olemaan 20+1
- Alueiden valmistelutyö etenee alueilla eri tahdissa.
- Järjestöille tärkeitä valmistelukysymyksiä
 - Mihin päätöksentekoon keskittyvät järjestöasiat?
 - Missä vaiheessa järjestöavustusmallin valmistelu on? Paljonko siihen on budjetoitu rahaa ja millä periaatteilla sitä jaetaan?

Olennaista

- Tietää miten ja missä asioista omalla hyvinvointialueella päätetään
- Valitse mihin vaikutat
- Aseta konkreettiset tavoitteet
- Ole liikkeellä hyvissä ajoin
- Tuntea omat vahvuudet

Kehen olen yhteydessä?

- Hyvinvointialueilla on järjestöjen edustajia mukana eri työryhmissä
- Heidän kautta voit saada teidän yhdistykselle tärkeitä asioita eteenpäin
- <https://www.verkostojarjestot.fi/sotemuutostuki/>

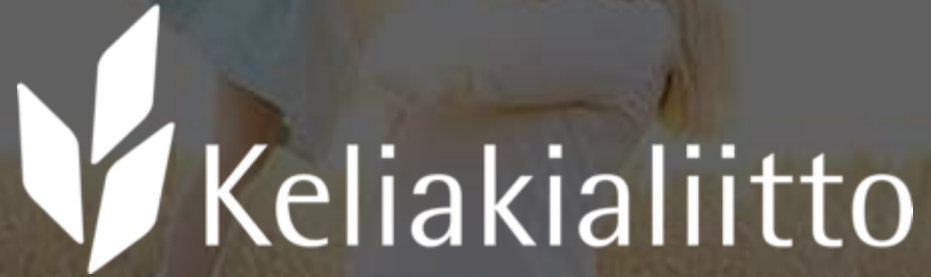

Kiteytä viesti

- Tarkka tavoite
- Tuo konkreettinen hyöty esiin
- Luvut ja numerot kiinnostaa päättäjiä

Ryhmätyö

- Miten keliakiayhdistys voi edistää eduskuntavaalitavoitteiden toteutumista paikallisella tasolla?
- Miten ylläpidetään ja edistetään keliakiayhdistyksen toimintamahdollisuuksia 1.1.2023 alkaen hyvinvointialueella?

keliakialiitto.fi